

Տարեկան զինն է	120	72
Վեցամսեայ "	65	"
Էռամսեայ "	35	"
Մէկ ծանուցումը տողին 40 փարս է :		
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :		
Ստորագրութիւնները ամեն ամսայն 1 ին կէ 16 ին իր սկսին :		

Գործը երթալիքը լրացրին երան ճամբուն
ծախիլը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարսէ ։

Լրարդոյս վերադարձաւ նամակ կամ որ
էր իցէ զբաւթիւն, խմբադրին պիտի
աւելորէ ։ Էւ ասոնց ճամբուն ծախս
քը խրկողին վրայ է ։

ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՆԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՌՈՒՄԻԱ, ԱՐԵՎՄՏԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆԴ
ԵՒ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

U.

በሌሎች ጥያቄዎች መሰረት የሚከተሉት ስራዎችን ይከናውናል፡

Ուսումնական տեղում լինելով մինչև մոտ Բաղրամյանների խիստ քիչ ծանոթ էր Առաքելյանի։ Ուսումը կառավարությունը մասնաւոր փոյթ մը ունեցած է միշտ իր ներքին վերքերը ծածկելու եւ ինքզինքը խիստ պայծառ եւ յաջող վիճակի մէջ ցուցնելու։ Ասոր համար շատ հետաքրքիր ճանապարհորդներէ՝ որ Ուսումը երկիրը աչքէ անցունել, ամեն բան գիտել քննել ու հասկնալ ուզած են, քիչ մարդիկ յաջողեր են իրենց նպատակին հասնելու։ շատերը կամ բան մը չեն կրցած տեսնել կամ խաբելի են։ Ասանկ հետաքրքիր ճանապարհորդները թէ որ բարձր աստիճանի տէր անձինք ըլլան, Ուսումը հոգը մտած ժամանակին, սահմանափակ ռուսաց իշխանութիւնները կը փութան անոնց առաջնորդ մը տալու, որպէս զի ճանապարհորդութիւն ամեն գիշարութիւնները գիւրացնէ, ուզած տեղերին տանի պարտքնէ, տեսնելու արժան բաները ցուցնէ եւ խնդրած տեղեկութիւննին տայ։ Բայց այս առաջնորդը՝ տեսչութեան գործակալ եւ լրտես մըն է, որուն պաշտօնն է ճանապարհորդը խաբել, անոր տեսնել ուզածին հակառակը ցուցնել եւ սխալ տեղեկութիւններ տալ։ Խորամանկ ճանապարհորդ մը ասիկա հասկընալով, ամեն մէկ իջեւան (գօնար) հասնելուն՝ իր առաջնորդին չափազանց օգնէ (յաբը) կը խնայէր ու կը գինովցնէր, որպէս զի անոր հսկողութիւնէն ազատելով՝ ամեն բան անձամբ գիտէ ու հասկընալ։

Թիւ Եր ճանապարհորդը հասարակ մարդ մը բլայ, վերջին աստիճան խուսութեամբ տեսչութիւնը անոր վրայ կը հսկէ: ‘Եւրո եւ առաջ’ սահմանադրուելը հոսածին պէս զանիկա կարգիլէ, մանրամասնաբար կը հարցաքննէ, ու վնէճէ որ անոր վարուցը կարծեոյցը եւ զիտաւորութեանցը չտեղականայ, ներս անցնելու թող չտար: Թիւ Եր քիչ մը կասկածի երթայ թէ այն ճանապարհորդը՝ երկրին վիճակը բարձրէր ու սովորուելիւնները քննիլու կամ սորվելու գիտաւորութիւն ունի, անինչայ ետ կը դարձնէ: Եսկէց զատ, Ռուսիայէն դուրս ելլող օտարազգի ճանապարհորդներն ալ սահմանադրուելու հոսած ժամանակին կը նայվին կը քննրվին, թէ որ Ռուսիոյ

վեճակն ընթացք գրված տեղեկութ ինններ
ու յեշտառակագիրներն քովերին գանրվի,
տեսչութ ինը զանոնք կը գրաւէ, եւ
միայն իր դիտաւորութեանը համաձայն
երեւցածները կը թողու անոր:

Ուրիշ հազար ու մէկ խորամանկ ու
ցած միջոցներ կը բանեցընեն ռուսերն
իրենց կրկրին վիճակը ծածկելու հա-
մար :

Ասանկով՝ Եւրոպայի աղղղաց մէջ Ռուսիոյ բուն վեճակին վրայ ճիշդ տեղեկութիւն ունեցող խիստ քիչ մարդ կային։ Սեծագոյն մասը սխալ ճանչցեր էին ըստ իրաւ։ Մահաւանդ, Ռուսիայէն փառիղ Լոմոսովսկի իշ Եւրոպական գլխաւոր քաղաքները պտտեկը գացող ուռն աղնուականներուն արտաքին բարեկրթութեանը, խելքին, հմտութեանը եւ ուրիշ որակութիւններուն նայելով, Ռուսիոյ վրայ լաւ գաղափար մը կը կազմէին իրենց մաքին մէջ։ Յետեւորդ ասոնց վրայ այն պարծանքներն ու մեծաբանութիւնները, որով ուռները՝ իրենց կառավարութեան զլխէն ու մեծամեծներէն սկսեալ մինչեւ յետին մուրացիանը՝ առաջինները դիտմամբ վերջինները խաբելով՝ իրենց տէրութեան ուժն ու հարստութիւնը չսփազանց մեծ ու հաւաւոր կերեւցնեն, այն ժամանակը մարդ չգարմանար մեր վերը ըսածին վրայ, թէ Ռուսիոյ տէրութեան բուն վեճակը խիստ քիչ ծառօթ էր Եւրոպայի մէջ։ Յիշուի կային քանի մը զրկած դիքեր՝ որոնք քիչ շատ ճիշդ տեղեկութիւններ կուտային, բայց զանոնք հետաքրքրութեամբ կարդալու առիթը կը պակսէր ժողովրդեան մեծագոյն մասին։ Կերկայ պատերազմն այս առիթը մտտակարարեց։ Ըտո ըստիւ բուն դիտող եւ հետաքնին անձինք, որ դեսպանութեամբ կամ ուրիշ մեծ պաշտօններով եւ կամ սոսկ հետաքրքրութեամբ Ռուսիոյ մէջ երկար ժամանակ կեցած, յաճողը էին Ռուսիոյ զբուլութեանը հախտակ ամեն բան մանրամասնաբար դիտելու քննելու հասկընալու, եւ այս տէրութեան ամեն ծածուկներուն տեղեկանալու, այս երեք տարուան միջոցին մէջ բազմահատոր զերքեր եւ յօդուածներ հրատարակելով ամեն բան երեւան հանեցին, անանկ որ այս օրուան օրս Եւրոպայի մէջ ամեն մարդ տրված ու հասկըցած է Ռուսիոյ ճշմարիտ վեճակը։

Մեր ազգին մէջ ալ արդարեւ այս մա-
սին զրաւեւր տեղեկութիւններ կը պակսին :
Բայց ականատես վրայներ չեն պակսիր ,
որոնք երկար ժամանակ Ուսմիայ մէջ
պտըտած բնակած եւ ամեն բան վեր-
ձով տեսած ու հասկըցած են : Ըստնց
տուած տեղեկութիւններն ալ ընդհան-
րապէս համաձայն կը զաննիք եւ բոլորաց-

Լոյս քրաճ ու հրատարակածներուն :

Ահա այս անժխտելի եւ համաձայն
վայցութիւններուն վրայ հիմնեալ՝ մեր
սրգոյ ընթերցողաց արին ստջնեւ պիտի
դնենք համառօտիւ Ռուսիոյ այն սոս-
կիւն վիճակը, որուն մէջ մեր ազգին մէկ
մասն ալ չգրադգուծեամբ կը հեծէ, ու
օր ըստ օրէ փճանալով կը կորստի:

Questa è la prima parte della seconda

ԳԵՐԸՄԵՆ ԵԿԱԾ ԼՈՒՐԵՐ

Սեփաթորօլէն զրկած նամակներն
Հետեւեալ լուրերը կուտան :

Պայտարի դաշտին մէջ ճամբաները
արլըլաճ եւ խիստ գեշ վեճակի մէջ ը-
լտով, ինչեխի մարաջատար հետը-
հտէ զանոնք նորոգել կուտայ, որպէս
զեկառքերն ու Թնդանօթները կարող
ըլլն անցնելու: Այս պատճառաւ այն
կոմի դաշնակից բանակը ծանր ծանր կը
շտաջանայ:

Անկ ծովու մէջ կողմը կամ ըստ ունեց Եկեղեցիէն կամ Օտեսայի վրայ եկեղեցւոյ համար պատրաստուած զօրքերը ունակատորմիդը սեպտ. 25ին Վաթիկ նաւահանգստէն ճամբայ ելան : Եկեղեցւոյ զօրքերուն թիւն է 9 հազար Գլղղացիք եւ 5 հազար Եկեղեցւոյ զօրքերն զինուոր, ինք վաշտ գաղղացիք իւրաքանչիւր 1,000 անդակացի ցամաք իջնելու ահմանված ծովային զինուոր եւ բազմաթիւ թնդանօթներ : Այս զօրքերը տնտղ նաւատորմիդը 70 կտոր նաւէ կը բաղկանայ, որոնց մէջ կայ տասը պոռոտակաւոր մեծ կրկնայարկ, ինը շոգեշարժ ֆուսթըն ու քորվէթ, տասներեք ռումբօճիկ շոգենաւ եւ երեք ծովային մարտակ :

Ալեվաթօբօրե Հիւսիսային ամրոցներէ
ը միշտ ռուսաց ձեռքն են, և ժամանակ
օրմանակ թնդանօթ կարճակն ապրիլ
կողմը, որուն պատասխանը անմիջապէս
կառնեն գաշակիցներէն :

Բնդհանրապէս կը կարծւի, որ այս վիճակը երկար չկրնար տեսնել. ուստի պիտի պարտաւորին յիշեալ ամբողջ թիւնները պարպելու, որովհետեւ այն բերդերը իրենց համար կարեւորութիւն մը չունին այսուհետեւ, եւ երկար ժամանակ զանոնք պաշտպանել անհնար է իրենց :

Ղաչնակից սպարապետները որոշեցին, որ Ալվասթորօւ մէջ գանձված աւարէն վեհափառ Ինքնակալին կառավարութեանը ընծայ հանձն ութը գեղեցիկ պղնձէ թխմանօթ, որ ժամանակակիցութեան տեսութեանն են եղիլ :

Եկնի-Գալէնի սեպտ. 20 թուով
լուր կուտան, թէ զաշնակեցնելը՝ 15

Յնդահանութիւնը մակոյկներով՝ Դէնի-Վա-
լէի գիմնայը Լսիդ ծովագերբքին վրայ ուն-
աաց Թաւման քաղաքը առին եւ Ֆրանսա-
կոյիկա անուն բերդը զարկին կործանեցին :
Ռուսերը 800 պահապան զօրք ունէին
բերդին մէջ, որոնք ամեն կողմ կրակ ձգե-
լով ետ քաշվեցան, բայց յաղթօղնէրը
մարեցին կրակը : Բոլոր համբարանոց-
ները՝ որոնց մէջ շատ ուտելիք, պաշար,
զօրաց հագուստ եւայլն՝ կային, դաշնա-
կիցներուն ձեռքն անցան, որոնք այս հա-
րուստ աւարը իրենց նաւերը լեցընելով
Սէփաթօբոյ խրկեցին :

Երկուշաբթի առտու մայրաքաղաքս
եկած հեռագրական լուր մը կը ծանուե-
ցանէ, թէ դաշնակիցներուն սեպտ. 23
թուով Վրամիէէն ճամբայ հանած նո-
ւատորմիցը Պըւ-Պուռուն հասեր եւ
զօրքերը յաջողութեամբ եւ շուտով ցա-
մաքն ելեր են առանց մեծ կորուստի։
Պըւ-Պուռունի հրուանդանը՝ Տներէր
գետին ծովը թափած տեղը դուրս ե-
կընցած ցամաքին ծայրն է, եւ գրեթէ
Պուկ գետին դիմացը կիլիսայ։

Պոռկ զեւարճելիք օլայէվի մէջէն կանց-
նի :

Եւստեմէնէի իցնեալն Եւստիմի սաղմոս-
 ըն Պուկ գետին մէջ մտեր են, ջուրին
 խորու թիւնը չափելու եւ եղբրքնուր քրն-
 նելու համար:

ՊԵԼՅՈՒԿԵՆ ԵԿԱՄ ԼՈՒՐԵՐ

Ռէպէլը նաւահանդատէն անդղիւ-
կան Սէ լրագրին գրված նամակ մը կը
ծանուցանէ, թէ անդղիւկան Կոյնէ եւ
Պոլսէ՝ պատերազմական շոգենսաները
Պիօքթօ - Ստեփի խորշերուն մէկուն մէջ
տանն եւ եօթն ուսուսց նաւ պրեր են :
Սորէ շոգենսան ալ Լազէլի կղզիին առ-
ջեւ մէկ օրուան մէջ 21 ուսի նաւ պր-
եր ու ընկղմեր է : Եւս նաւերուն մեծ
մասը այդ կր տանին եղբր :

— Ալշաի, թէ Տանիմաբայի կա-
ռավարութիւնը պիտի հաճի որ զաղղի-
սացոյց նաւախումբին մէկ մասը ձմեռը
Բիւիւն նաւահանգստին մէջ անցունէ :

Անգղիոյ կառավարութիւնն ալ խնդ-
րերէ կըսեն Շվեդի կառավարութիւնն,
որ իր նաւաւորութիւնն ալ մէկ մասը Ան-
տաքի տնայի նաւահանգստին մէջ կենաց
ձմեռը: Ասանկով՝ Պալմթիկի գաշակից
նաւատորմի զինեալուն մէկ մասը զիբրու-
թիւն կունենայ՝ գարնան սկիզբէն՝ ստա-
բլը հաւելուն պէս՝ Պալմթիկ մտնելու եւ
ուստայ ծովեզերքնոր պաշարելու:

— Օգոստ. 23 Ժողով Գաղղիոյ
պատերազմի պաշտօնէին լուրերէստ է, որ
Հիւսիսային ճերմակ ծովուն մէջ դաշնա-

